

**OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO
SPOŻYCIA
PRZEZ LUDZI NA TERENIE MIASTA RACIBÓRZ
W ROKU 2024**

Działając na podstawie art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz.416), art. 12 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 r. (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 757), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu dokonał obszarowej oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi za rok 2024r. na terenie miasta Racibórz.

Zgodnie z § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r. poz. 2294) ocena przedstawia się jak poniżej:

1. Wykaz producentów wody, wielkość produkcji, liczba ludności zaopatrywanej w wodę (§ 23.2.1 i 23.2.2 a i b) *

Jedynym producentem wody na terenie miasta są Wodociągi Raciborskie Sp. z o. o. w Raciborzu przy ul. 1-go Maja 8, które w roku 2024 produkowały około 7510 m³ wody na dobę dla obszaru Raciborza. Praktycznie całe miasto zaopatrywane jest w wodę z tego wodociągu, czyli około 47000 osób. Wyjątek stanowi fragment dzielnicy Miedonia, ul. Kwiatowa, zaopatrywany w wodę pochodzącą z zakupu, z sąsiedniej gminy Rudnik.

Inni producenci wody to:

- Zakład Karny, 47-400 Racibórz, ul. Eichendorffa 14, woda na potrzeby zakładu, zaopatruje osadzonych oraz pracowników (około 1000 osób)
- Zakład Przemysłu Cukierniczego Mieszko S.A., 47-400 Racibórz, ul. Opawska, woda na potrzeby przedsiębiorstwa,
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Bieruń, 47-400 Racibórz, ul. Głubczycka 38, woda na potrzeby przedsiębiorstwa,
- Browar Zamkowy, 47-400 Racibórz, ul. Zamkowa 4, woda na potrzeby przedsiębiorstwa.

2. Jakość wody, sposób uzdatniania i dezynfekcji (§ 23.2. 2. c)*.

Miasto zaopatrywane jest w wodę z trzech ujęć: z ujęcia w Raciborzu przy ul. Bogumińskiej, z ujęcia w Raciborzu przy ul. Gamowskiej oraz z ujęcia Strzybnik w gminie Rudnik. Woda ujmowana poddawana jest procesom uzdatniania polegającym na napowietrzaniu i filtracji mającym na celu usunięcie z wody związków żelaza i manganu. Woda produkowana na ogół

nie

jest poddawana procesom dezynfekcji, niemniej jednak Wodociągi Raciborskie Sp. z o. o. przy ul. 1-go Maja 8 posiadają możliwość stosowania tego procesu na Stacji Uzdatniania Wody przy ul. 1 Maja oraz na Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Gamowskiej. W takim przypadku do wody dodawany jest podchloryn sodu stabilizowany produkcji Chemi Kam Sp. z o. o., Będzin, ul. Barlickiego 26, który posiada atest higieniczny Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego -Państwowego Zakładu Higieny dopuszczający go do stosowania w wodzie do spożycia.

Podstawę oceny stanowiły sprawozdania z badań dostarczane przez producenta wody (53 badań) oraz badania własne przeprowadzone przez PIS (10 badań).

Wodociągi Raciborskie Sp. z o.o. w Raciborzu w roku 2024 zrealizowały zatwierdzony wcześniej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego harmonogram badań wody wodociągowej w 100%. Badania zrealizowano w ustalonych punktach zgodności rozmieszczonych na terenie wszystkich dzielnic miasta. Zakres badań w 4 przypadkach obejmował parametry grupy B, czyli szeroki zakres oznaczeń, zgodnie z zał. nr 2 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017r., poz. 2294). W pozostałych przypadkach zakres badań obejmował parametry grupy A, czyli: Escherichia coli, bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22°C, barwa, mętność, smak, zapach, stężenie jonów wodoru (pH), przewodność elektryczna oraz oznaczenie enterokoków, chloru wolnego, żelaza i manganu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu zrealizował plan kontroli urzędowej na rok 2024 również w 100%. Zakres badań w 1 przypadku obejmował parametry grupy B, w pozostałych przypadkach parametry grupy A poszerzone o oznaczenie enterokoków, chloru wolnego, żelaza i manganu.

Dodatkowo w 2024r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu prowadząc nadzór nad jakości wody do spożycia przeprowadził badania jej jakości w związku z sytuacją powodziową we wrześniu ubiegłego roku wybierając miejsca poboru i ustalając zakres badań indywidualnie, adekwatnie do występującego ryzyka zdrowotnego. Łącznie pobrano cztery próbki wody, które nie wykazały przekroczeń.

Na podstawie §21 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r., poz. 2294) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu w roku 2024 w miejscowości Racibórz w 61 przypadkach na 63 stwierdził przydatność wody do spożycia.

3. Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody wraz ze wskazaniem ich wpływu na zdrowie konsumentów (§ 23.2.2. d)*.

W jednym przypadku wystąpiło przekroczenie parametru mętności, która wyniosła 1,81 [NTU] przy zalecanej wartości do 1 [NTU]. Ponieważ w tym samym badaniu parametry mikrobiologiczne wody odpowiadały wymaganiom zdrowotnym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu uznał, że spożywanie wody o takiej jakości nie jest obarczone ryzykiem zdrowotnym i nie zostały wydane zalecenia dotyczące ograniczenia w jej spożywaniu.

W jednym przypadku wystąpiło zanieczyszczenie mikrobiologiczne w postaci jednego paciorkowca kałowego w wodzie pobranej z hydrantu przy ul. Mysłowickiej. Wodociągi Raciborskie Sp z o.o. natychmiast powtórzyły badanie wody. Badanie nie wykazało przekroczeń, nie zaistniała konieczność zastosowania ograniczeń w spożywaniu wody.

Mętność.

Podwyższona mętność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi bywa najczęściej traktowana jako problem dotyczący akceptowalności wody przez konsumentów, którzy zgłaszają zastrzeżenia co do wizualnej oceny wody. Sam wzrost mętności wody nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, jednak w niektórych sytuacjach może on wskazywać na zakłócenia w procesie uzdatniania wody. W razie wystąpienia podwyższonej mętności wody należy dążyć do ustalenia przyczyny takiej sytuacji. Zaleca się, ażeby mętność wody była utrzymywana na możliwie najniższym poziomie. W stosunku do mętności nie zaproponowano zalecanej wartości opartej na przesłankach zdrowotnych***

Paciorkowce kałowe (Enterokoki)

Enterokoki jelitowe inaczej paciorkowce kałowe mogą być wykorzystywane jako wskaźnik zanieczyszczenia kałowego wody. Większość gatunków nie namnaża się w środowisku wodnym. Wykazują wysoką odporność na wysychanie oraz chlorowanie wody. Enterokoki są obecne w znacznej liczbie w ściekach oraz wodzie zanieczyszczonej odchodami ludzi i zwierząt. Ich obecność w wodzie stanowi dowód niedawnego skażenia wody odchodami. Wykrycie tych drobnoustrojów powinno skłaniać do dalszych działań, w tym pobierania kolejnych próbek wody i poszukiwania potencjalnych przyczyn jej zanieczyszczenia, takich jak niewłaściwe uzdatnianie wody lub uszkodzenie systemu dystrybucji.**

Przekroczenie wystąpiło jednorazowo w wodzie pobranej z hydrantu. Zakład w trybie natychmiastowym powtórzył badanie wody, które nie potwierdziło zanieczyszczenia. Nie

zaistniała potrzeba podejmowania działań.

4. Inne cechy wody

Twardość wody. Wartość parametryczna dla twardości w wodzie do spożycia wynosi 60-500 mg/l CaCO_3 . Woda w wodociągu Racibórz jest wodą twardą lub średnio twardą. Zawartość węglanu wapnia w badaniach z 2024r. wynosiła średnio 320,8 mg/l mg CaCO_3 tj. 18,0⁰dH,. Twardość wody nie ma znacznego wpływu na zdrowie człowieka. Stopień twardości wody może wpływać na jej akceptację przez konsumenta ze względu na smak wody i odkładanie się osadów. Podwyższona twardość wody może powodować osadzanie kamienia w sieci wodociągowej, urządzeniach sanitarnych oraz urządzeniach AGD. Nie ustalono opartej na przesłankach zdrowotnych zalecanej dopuszczalnej wartości dla twardości wody.**

Magnez. Zawartość magnezu w wodzie wodociągowej w badaniach z 2024r. wynosiła 15,8 mg/l (średnia z badań) i mieściła się w przedziale zalecanym od 7 do 125 mg/l.

Fluorki. Fluor może stanowić mikroelement niezbędny dla ludzi, ale nie zostało to dotąd bezspornie dowiedzione. Istnieją natomiast badania potwierdzające jego korzystny wpływ na zdrowie: fluorki chronią przed próchnicą zębów. Wymagane stężenie do zapewnienia takiej ochrony wynosi ok. 0,5 mg/l. Natomiast fluorki w zbyt wysokim stężeniu mogą szkodliwie oddziaływać na człowieka, głównie na tkankę kostną i szklivo. Śladowe ilości fluorków są obecne we wszystkich produktach żywnościowych, powietrzu i glebie.***

Badania wody przeprowadzone w 2024r. w Raciborzu wykazały zawartość fluorków wynoszącą 0,16 mg/l, przy dopuszczalnej normie do 1,5 mg/l.

5. Zgłoszenia reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody na terenie miasta Racibórz (§ 23.2.2. e)*

W 2024 wpłynęło jedno zgłoszenie dotyczące jakości wody w nowo oddanym do użytku budynku zamieszkania zbiorowego przy ul. Mysłowickiej. Przeprowadzone przez PPIS czynności mające na celu rozpoznanie przyczyny z badaniami wody włącznie nie potwierdziły zasadności interwencji na jakość wody wodociągowej.

6. Postępowania administracyjne w mieście Racibórz związane z jakością wody (§23.2.2. f)*

W roku 20247 nie prowadzono żadnych postępowań administracyjnych w zakresie jakości wody.

7. Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe (§23.2.2. g)*

Wodociągi Raciborskie Sp. z o. o. w roku 2024 przeprowadziły jedno działanie naprawcze w związku ze stwierdzonym przekroczeniem parametru mętność w próbce pobranej w dniu 20.08.2024 na SUW przy ul. Gamowskiej w Raciborzu a powtórzone badanie wody potwierdziło usunięcie nieprawidłowości.

Podsumowując, woda wodociągowa na terenie miasta Racibórz w 2024 roku była bezpieczna pod względem zdrowotnym i nie wystąpiło ryzyko zdrowotne dla konsumentów związane z jej spożywaniem.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Raciborzu
mgr Karina Talabska
/podpisano elektronicznie/
28.03.2025r.

Otrzymują:

1. 1. Gmina Racibórz
2. 2. Wodociągi Raciborskie Spółka z o.o.

*Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r. poz. 2294).

** Wytyczne dotyczące jakości wody do picia, Wydanie czwarte, Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie, Bydgoszcz 2014

*** Wytyczne WHO dotyczące jakości wody do picia, Wydanie drugie, Tom 1, Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych, Warszawa 1998